

แนวคิดและกลวิธีทางภาษาในความเรียงเสนอความคิดเห็น ของเฟซบุ๊กเพจ “Roundfinger”: กรณีศึกษางานเขียนช่วงหลังสถานการณ์ การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (post-Covid)*

สุจิตรา ศิริพาณิชย์²¹

รับบทความ 13 ธันวาคม 2566 แก้ไขบทความ 25 พฤษภาคม 2567 ตอรับ 22 มิถุนายน 2567

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์แนวคิดและกลวิธีทางภาษาในความเรียงเสนอความคิดเห็นช่วงหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (post-Covid) ของเฟซบุ๊กเพจ “Roundfinger” โดยเก็บข้อมูลความเรียงเสนอความคิดเห็นตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2564 ถึงวันที่ 1 พฤศจิกายน 2565 แนวคิดที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ปริเฉทวิเคราะห์ วิจารณ์ปฏิบัติ ศาสตร์ และการเล่นทางภาษา ผลการศึกษาพบว่า ผู้เขียนนำเสนอแนวคิดทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ 1) แนวคิดเกี่ยวกับตนเอง 2) แนวคิดที่เกี่ยวข้องระหว่างตนเองกับผู้อื่น และ 3) แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสภาพชีวิตในสังคมปัจจุบัน แนวคิดที่พบมากที่สุด คือ แนวคิดเกี่ยวกับตนเอง ส่วนการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษา พบว่า ผู้เขียนใช้กลวิธี 2 ลักษณะ คือ 1) กลวิธีทางวิจารณ์ปฏิบัติศาสตร์ ประกอบด้วย 7 กลวิธี ได้แก่ การแสดงทรรศนะของตนเอง การอ้างถึง การยกตัวอย่าง การเสนอแนวทาง การอธิบาย การตั้งคำถามให้ผู้อ่านอุกคืด และการปลอบประโลม และ 2) กลวิธีการเล่นทางภาษา เช่น การสรุปด้วยคำคม การซ้ำคำ การใช้คำตรงกันข้าม ทั้งนี้ การนำเสนอแนวคิดและกลวิธีทางภาษาดังกล่าวมีลักษณะต่างไปจากงานเขียนช่วงก่อนเกิดการระบาดของโรคโควิด-19 ของเฟซบุ๊กเพจ “Roundfinger” การศึกษานี้จึงแสดงให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อวงการผลิตสื่อและงานเขียนของสังคมไทย อันเนื่องมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

คำสำคัญ: ความเรียงเสนอความคิดเห็น เฟซบุ๊กเพจ การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “แนวคิดและกลวิธีทางภาษาในความเรียงเสนอความคิดเห็นของเฟซบุ๊กเพจ “Roundfinger”: กรณีศึกษางานเขียนช่วงหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (post-Covid)” ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยสาขาภาษาไทย จากภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

²¹ อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร อีเมล: Suchitra1105@gmail.com

Concepts and Linguistic Strategies in the Opinion Essays on “Roundfinger” Facebook Page: A Case Study of Post-Covid Writing*

Suchitra Siripanich²²

Received 13 December 2023; revised 25 May 2024; accepted 22 June 2024

Abstract

The objective of this article is to analyze concepts and linguistic strategies in the opinion essays made by the “Roundfinger” Facebook page during the post-Covid situation. Data were collected from the opinion essays from November 1, 2021 to November 1, 2022. The research makes use of discourse analysis, pragmatics theories, and speech play theories as its analytical framework. The analysis firstly revealed that the author mainly presents three groups of concepts, namely 1) concepts regarding the self, 2) concepts regarding interpersonal relationships, and 3) concepts regarding life in today’s society. The most preferred concept is concepts regarding the self. Secondly, there are two linguistic strategies used by the author: 1) pragmatics strategies which consist of seven types of strategies, namely proposing opinions, referring, giving examples, proposing guidance, explanation, rhetorical questions, and consolation and 2) speech play strategies, such as epigram, repetitive words, and antonyms. Moreover, the result of concepts and linguistic strategies differs from “Roundfinger”’s writing characteristic before *the outbreak of Coronavirus Disease 2019 (COVID 19)*. Conclusively, this study demonstrates the changes that have occurred in the media and writing production due to *the outbreak of COVID-19*.

* This paper is based on the research, entitled “Concepts and Linguistic Strategies in the Opinion Essays on “Roundfinger” Facebook Page: A Case Study of Post-Covid Writing” which is funded by Department of Thai, Faculty of Arts, Silpakorn University, Thailand.

²² Lecturer, Ph.D. Department of Thai, Faculty of Arts, Silpakorn University Email: Suchitra1105@gmail.com

Keywords: the opinion essays, facebook page, *the outbreak of COVID-19*

บทนำ

ความเรียงเสนอความคิดเห็น เป็นงานเขียนประเภทหนึ่งที่น่าสนใจศึกษา เนื่องจากเป็นงานเขียนที่ผู้เขียนเสนอความคิดเห็นของตนในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ด้วยการให้เหตุผลและข้อเท็จจริงแก่ผู้อ่านในทางสร้างสรรค์ ผ่านการใช้ภาษาอย่างมีศิลปะ เพื่อให้ผู้อ่านได้รับความรู้ในมุมมองใหม่ ได้ข้อคิดและข้อเตือนใจ หรือเกิดการตระหนักรู้จากประเด็นที่ผู้เขียนนำเสนอ อาจกล่าวได้ว่า ความเรียงเสนอความคิดเห็นนับเป็นงานเขียนประเภทหนึ่งที่มีความนิยมและปรากฏอย่างแพร่หลายในสื่อสิ่งพิมพ์มาหลายทศวรรษ

อย่างไรก็ตาม ท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ที่ทำให้การสื่อสารทั่วโลกเชื่อมโยงถึงกัน “สื่อสังคมออนไลน์” ได้กลายมาเป็นช่องทางการสื่อสารหนึ่งที่สำคัญ ผู้ใช้ภาษาต่างมีพฤติกรรมติดตามข้อมูลข่าวสารและติดต่อสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สื่อสังคมออนไลน์ประเภท “เฟซบุ๊ก” ที่ได้รับความนิยมอย่างมากในประเทศไทย ทั้งนี้ สิ่งหนึ่งที่ผู้ใช้ภาษาสนใจและติดตามในเฟซบุ๊ก คือ **“ความเรียงเสนอความคิดเห็นในเฟซบุ๊กเพจ”** ซึ่งหมายถึง การที่ผู้เขียนเขียนแสดงทรรศนะของตนเพื่ออธิบาย/บอกเล่า วิเคราะห์ วิวิจารณ์ ชี้ทางแก้ปัญหา หรือโน้มน้าวใจผู้อ่านในประเด็นใดประเด็นหนึ่งผ่านเฟซบุ๊กเพจ (Facebook Page) ที่ผู้เขียนสร้างขึ้น

ในบรรดาเฟซบุ๊กเพจที่นำเสนอความเรียงเสนอความคิดเห็นหลากหลายสื่อ นั้น **เฟซบุ๊กเพจ “Roundfinger”** นับเป็นสื่อออนไลน์หนึ่งที่มีความสนใจเป็นอย่างมากจากผู้อ่านในสื่อออนไลน์ ดังจะเห็นได้จากยอดผู้กดไลก์กว่า 1,000,000 คน และอายุของเฟซบุ๊กเพจที่ตั้งอยู่มากกว่าทศวรรษ (ข้อมูล ณ วันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“Roundfinger” หรือ “นิ้วกลม” เป็นนามปากกาของนายสรวิศ เฮ้งสวัสดิ์ นักเขียนที่ประสบความสำเร็จและได้รับความนิยมอย่างสูงคนหนึ่ง ผลงานของเขามักได้รับการจัดอันดับให้เป็นหนึ่งในสิบหนังสือขายดี ดังจะเห็นได้จากยอดขายหนังสือในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติครั้งที่ 39 และงานสัปดาห์หนังสือนานาชาติครั้งที่ 9 ผลงานรวมเล่ม

บทความจำนวน 5 เล่มของนิวกลมที่ตีพิมพ์กับสำนักพิมพ์มติชนล้วนแล้วแต่ติดอันดับหนึ่งในสิบหนังสือขายดี (กัณยารัตน์ ผ่องสุข, 2553: 3) ทั้งนี้ นอกจากการเขียนหนังสือแล้ว “Roundfinger” ยังสนใจเขียนความเรียงเสนอความคิดเห็นในเฟซบุ๊กเพจที่มีชื่อว่า “Roundfinger” ซึ่งเป็นที่ชื่นชอบจากผู้อ่านเช่นเดียวกัน ดังจะเห็นได้จากการที่ความเรียงของ “Roundfinger” แทบทุกบทมีจำนวนผู้กดไลก์ไม่น้อยกว่า 1,000 ครั้ง

เนื่องจากการเขียนที่ผ่านมาของ “Roundfinger” มีความโดดเด่นในรูปแบบของการเป็นบันทึกการเดินทางท่องเที่ยว ด้วยเหตุนี้ ความเรียงเสนอความคิดเห็นในเฟซบุ๊กเพจ “Roundfinger” จึงมักมีลักษณะเป็นการเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่คุณเขียนพบเจอระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวเช่นเดียวกัน เพื่อนำเสนอทรรศนะ ให้ข้อคิดให้แรงบันดาลใจ หรือกระตุ้นให้ผู้อ่านลุ่มคิดและเปลี่ยนแปลงความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยม หรือพฤติกรรมของผู้อ่านตามข้อคิดเห็นที่คุณเขียนเสนอ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การที่คุณเขียนมักนำเสนอแนวคิดเรื่อง “โลกคือแหล่งเรียนรู้ของชีวิต” เพื่อโน้มน้าวใจให้ผู้อ่านเห็นด้วยกับแนวคิดของตนที่ว่า การออกไปท่องเที่ยวหรือผจญภัยในโลกกว้างจะช่วยให้มนุษย์สามารถเรียนรู้หรือเข้าใจชีวิตในด้านต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ส่วนด้านกลวิธีทางภาษา ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า “Roundfinger” มักนำเสนอแนวคิดดังกล่าวด้วยการใช้ความเปรียบกล่าวคือ เขามักนำสิ่งต่าง ๆ ที่พบเห็นระหว่างการเดินทางมาเปรียบเทียบกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อทำให้ผู้อ่านมองเห็นภาพและเข้าใจทรรศนะของตนได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

การนำเสนอแนวคิดและกลวิธีทางภาษาดังกล่าวนับเป็นลักษณะเด่นของความเรียงเสนอความคิดเห็นในเฟซบุ๊กเพจ “Roundfinger” มาอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2563 ได้เกิดการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด-19 ซึ่งเป็นโรคอุบัติใหม่ที่แพร่ระบาดในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย กระทบได้มีการประกาศใช้ “มาตรการปิดเมือง (lockdown)” เพื่อลดการแพร่กระจายของโรค

มาตรการปิดเมืองดังกล่าวไม่เพียงแต่จะสร้างผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยเท่านั้น แต่ยังส่งผลให้วิถีการดำเนินชีวิตของคนในประเทศเปลี่ยนแปลงไป รวมถึงส่งผลต่อวิธีการเขียนความเรียงของ “Roundfinger” ซึ่งเดิมทีเป็นนักเขียนที่

โดดเด่นในงานเขียนจากการเดินทางท่องเที่ยว แต่เนื่องด้วยมาตรการปิดเมือง จึงทำให้เขาไม่สามารถดำเนินกิจกรรมเหล่านั้นได้และต้องสร้างสรรค์งานเขียนอยู่แต่ภายในบ้านเท่านั้น

จากการสำรวจงานเขียนของ “Roundfinger” ในช่วงที่มีการประกาศใช้มาตรการปิดเมือง ผู้วิจัยพบว่า ภาวะดังกล่าวมีผลต่อการนำเสนอ “แนวคิด” และ “กลวิธีทางภาษา” ในความเรียงเสนอความคิดเห็นของเฟซบุ๊กเพจ “Roundfinger” อย่างมาก ดังจะเห็นได้จากกรณีที่ “Roundfinger” มิได้เสนอแนวคิดให้ผู้อ่านต้องออกไปท่องเที่ยวหรือผจญภัยในโลกกว้างเพื่อเรียนรู้ชีวิตและทำความรู้จักผู้คนแต่อย่างใด อีกทั้งเมื่อพิจารณา กลวิธีทางภาษาในการนำเสนอแนวคิดยิ่งแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างอย่างชัดเจน กล่าวคือ กลวิธีการใช้ความเปรียบด้วยการนำสิ่งต่าง ๆ ที่พบเห็นระหว่างการเดินทาง มาเปรียบเทียบกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันเป็นกลวิธีทางภาษาเด่นที่ “Roundfinger” มักเคยเลือกใช้ในงานเขียนช่วงยุคก่อนการระบาดของโรคโควิด-19 แทบจะไม่ปรากฏในงานเขียนช่วงนี้

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าในช่วงปลายปี พ.ศ. 2564 ศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ผ่อนคลายมาตรการป้องกันและควบคุมโรคโควิด-19 มากขึ้นและยกเลิกมาตรการปิดเมืองไป ซึ่งส่งผลให้ประชาชนในประเทศเริ่มกลับมาใช้ชีวิตได้ใกล้เคียงกับช่วงเวลาก่อนการระบาดของโรคโควิด-19 ทว่า เมื่อผู้วิจัยพิจารณาลักษณะการเขียนความเรียงเสนอความคิดเห็นของเฟซบุ๊กเพจ “Roundfinger” ในช่วงเวลาดังกล่าว พบว่า แนวคิดและกลวิธีทางภาษาที่ปรากฏในความเรียงของ “Roundfinger” ยังคงมีลักษณะใกล้เคียงกับงานเขียนในช่วงที่มีการประกาศใช้มาตรการปิดเมือง ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การระบาดของโรคโควิด-19 และมาตรการปิดเมืองย่อมส่งผลต่อแนวคิดการมองโลกและชีวิตของนักกวีเช่นกัน

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา “แนวคิด” และ “กลวิธีทางภาษา” ในความเรียงเสนอความคิดเห็นช่วงหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (post-Covid) ของเฟซบุ๊กเพจ “Roundfinger” ซึ่งเป็นอีกกลุ่มข้อมูลหนึ่งที่ย่อมสมัย

เป็นที่ยอมรับจากสังคมว่าเป็นงานเขียนที่ดี และได้รับความนิยมนอย่างต่อเนื่องในสื่อสังคมออนไลน์ของประเทศไทย เพื่อตอบคำถามวิจัยที่ว่า ภายหลังจากระบาดของโรคโควิด-19 และการประกาศใช้มาตรการปิดเมือง ซึ่งเป็นภาวะที่ส่งผลต่อแนวคิดการมองโลกและชีวิตของ “Roundfinger” ผู้เขียนจะนำเสนอแนวคิดเรื่องใดบ้าง และใช้กลวิธีทางภาษาอะไรบ้างในการถ่ายทอดมุมมอง ประสบการณ์ หรือทัศนคติของตนต่อผู้อ่าน การศึกษานี้ นอกจากจะช่วยแสดงให้เห็นถึงลักษณะสำคัญและบทบาทของการใช้ภาษาในบริบทสังคมไทยสมัยใหม่ได้อย่างน่าสนใจแล้ว ยังเป็นตัวอย่างข้อมูลที่อาจสะท้อนให้เห็นถึงความคิดของคนในสังคมที่เปลี่ยนไปจากสถานการณ์โรคระบาดครั้งใหญ่ที่เกิดขึ้นได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์แนวคิดและกลวิธีทางภาษาในความเรียงเสนอความคิดเห็นช่วงหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (post-Covid) ของเฟซบุ๊กเพจ “Roundfinger”

แนวคิดที่ใช้ในการวิเคราะห์และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดที่ใช้ในการวิเคราะห์

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยนำแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ปริจเฉท แนวคิดทางด้านวัฒนธรรมปฏิบัติศาสตร์ และแนวคิดเรื่องการเล่นทางภาษา มาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1.1 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ปริจเฉท

เนื่องจากความเรียงเสนอความคิดเห็นจากเฟซบุ๊กเพจ “Roundfinger” นับเป็นปริจเฉทประเภทหนึ่งของผู้เขียนต้องการเสนอความคิดเห็นของตนในเรื่องใดเรื่องหนึ่งต่อผู้อ่าน ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดเรื่อง “ใจความหลัก-ใจความรอง (theme-rheme)” มาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์แนวคิดที่ปรากฏในความเรียง ซึ่งเป็นแนวคิดที่มุ่งศึกษาว่า ผู้พูดต้องการสื่อสารเรื่องใดต่อผู้อ่าน ดังที่จันทิมมา อังคพณิชกิจ (2557: 78-80)

เสนอว่า “ใจความหลัก (theme)” หมายถึง ส่วนที่เป็นจุดเริ่มของข้อความที่ผู้พูดต้องการนำเสนอ โดยส่วนใหญ่แล้ว ใจความหลักมักจะเป็นหน่วยที่เริ่มต้นประโยคหรือข้อความเสมอ ส่วน “ใจความรอง (rheme)” หมายถึง ส่วนของประโยคที่นอกเหนือจากใจความหลัก หรือเป็นส่วนที่ต่อเนื่องจากใจความหลัก ทั้งนี้ ใจความหลักและใจความรองเป็นองค์ประกอบของโครงสร้างความในตัวบทที่ทำให้เกิดการเน้น (focus) และการไหล (flow) ของข้อความ นักไวยากรณ์ภาษาและนักวิเคราะห์ข้อความต่างเห็นตรงกันว่า ใจความหลักเป็นจุดตั้งต้นของสาระในอนุภาค (clause) ที่จะบอกว่า *ข้อความที่ผู้พูดจะกล่าวถึงนั้นเป็นเรื่องอะไร และส่วนที่เหลือต่อจากใจความหลักก็จะเป็นใจความรอง*

1.2 แนวคิดทางด้านวจนปฏิบัติศาสตร์

ในการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษา ผู้วิจัยจะนำแนวคิดทางด้านวจนปฏิบัติศาสตร์มาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ ซึ่งหมายถึง “ศาสตร์ที่ศึกษาภาษาที่ใช้ในบริบทต่าง ๆ หรือวิธีที่ผู้พูดใช้ถ้อยคำในสถานการณ์การสื่อสาร และวิธีที่ผู้ฟังตีความถ้อยคำเหล่านั้นในบริบท” (ณัฐพร พานโพธิ์ทอง 2555: 7)

แนวคิดทางด้านวจนปฏิบัติศาสตร์เป็นอีกหนึ่งแนวคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาในความเรียงเสนอความคิดเห็นจากเฟซบุ๊กเพจ “Roundfinger” เนื่องจากในการเขียนความเรียงเสนอความคิดเห็นหนึ่ง ๆ ผู้เขียนย่อมต้องใช้ภาษาเพื่อแสดงเจตนาต่าง ๆ ทั้งการอธิบาย การยกตัวอย่าง การแนะนำ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาตามแนวทางวจนปฏิบัติศาสตร์ ซึ่งให้ความสำคัญแก่การวิเคราะห์ภาษาตามเจตนาและบริบทที่เกี่ยวข้อง

1.3 แนวคิดเรื่องการเล่นทางภาษา

ผู้วิจัยพบว่า นอกจากการใช้ภาษาเพื่อแสดงเจตนาต่าง ๆ แล้ว ผู้เขียนยังเลือกใช้ “การเล่นทางภาษา” ซึ่งหมายถึง การจงใจใช้หรือจัดองค์ประกอบของภาษาเพื่อให้เกิดลักษณะที่แปลกแตกต่างไปจากการใช้ภาษาตามปกติ (อารยา ตั้งพิทักษ์มงคล 2561: 47) อันเป็นลักษณะสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้งานเขียนของ “Roundfinger” สามารถดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านได้ ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดเรื่องการเล่นทางภาษามาเป็น

แนวทางในการวิเคราะห์ทักลวิธีทางภาษาในความเรียงเสนอความคิดเห็นจากเฟซบุ๊กเพจ “Roundfinger”

ศิริพร ภักดีผาสุข (ม.ป.ป. อ้างถึงใน อารยา ตั้งพิทักษ์มงคล 2561: 30-31) กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการเล่นทางภาษาสามารถสรุปได้ดังนี้ การเล่นทางภาษาเป็นลักษณะภาษาที่เกิดจากความใส่ใจและความตั้งใจของผู้ใช้ภาษาที่สามารถดัดแปลงลักษณะทางภาษาบางประการออกมาอย่างสร้างสรรค์ จึงทำให้เกิดลักษณะทางภาษาที่แปลกใหม่ ทั้งนี้ ศิริพร ภักดีผาสุขได้กล่าวถึงการเล่นทางภาษาที่ปรากฏในวัฒนธรรมของไทย สามารถจำแนกได้ 3 กลุ่ม คือ 1) การเล่นกับรูปภาษา หมายถึง การจัดการทางเสียงหรือรูปเขียน เพื่อให้มีลักษณะบางประการแปลกไปจากการใช้ภาษาโดยทั่วไป อาทิ การสร้างเสียงสัมผัสสระ การสร้างเสียงสัมผัสอักษร การพวนคำ การซ้ำเสียง 2) การเล่นกับความหมาย หมายถึง การใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายในลักษณะพิเศษที่แตกต่างจากการสื่อความโดยทั่วไป อาทิ การใช้ความเปรียบต่าง ๆ เช่น อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน อธิพจน์ เป็นต้น และ 3) การเล่นกับความสัมพันธ์ระหว่างรูปภาษาและความหมาย หมายถึง การเล่นทางภาษาที่เกิดขึ้นจากการใช้ถ้อยคำที่สามารถสื่อความหมายในลักษณะที่แปลกไปจากถ้อยคำทั่วไป อาทิ การเล่นคำ การใช้ความกำกวมอย่างจงใจ การใช้คำเลียนเสียง การใช้วรรณรูป

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งพบว่า แม้ว่าจะมีผู้สนใจศึกษางานเขียนของสรารุช เอ็งสวัสดิ์ หรือ “นิ้วกลม” อยู่บ้าง แต่ยังไม่ม้งานวิจัยเรื่องใดศึกษางานเขียนประเภทความเรียงเสนอความคิดเห็นในเฟซบุ๊กเพจ อีกทั้งยังไม่ม้งานวิจัยใดที่เคยศึกษากลุ่มข้อมูลงานเขียนที่เกิดขึ้นในช่วงหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (post-Covid) ของนิ้วกลมมาก่อนเช่นกัน

งานวิจัยที่ผ่านมาส่วนใหญ่มักเลือกศึกษาจากกลุ่มข้อมูลงานเขียนประเภทสารคดีและกวีนิพนธ์ของ “นิ้วกลม” เท่านั้น และมักจะเป็นการศึกษาจากมุมมองด้านวรรณกรรมหรือวรรณคดีเป็นส่วนใหญ่ เช่น งานวิจัยเรื่อง “วัจนลีลาของนิ้วกลมในหนังสือรวมสารคดีเรื่อง “อาจารย์ในร้านคุกกี้” ของปาริฉัตร พยุงศรี (2565) ที่สนใจวิเคราะห์วัจนลีลาของ

นั้วกลมจากสารคดีจำนวนทั้งสิ้น 40 เรื่อง โดยมีงานวิจัยของกันยารัตน์ ผ่องสุข (2553) ที่ศึกษาเรื่อง “เนื้อหาและกลวิธีทางภาษาในงานเขียนสารคดีท่องเที่ยวของ “นั้วกลม” เพียงเรื่องเดียวที่ศึกษาจากมุมมองด้านภาษาศาสตร์ภาษาไทย อย่างไรก็ตาม งานวิจัยดังกล่าวเก็บข้อมูลจากงานเขียนประเภทสารคดีเพียงอย่างเดียวเท่านั้น มิได้ศึกษา กลุ่มข้อมูลประเภทความเรียงเสนอความคิดเห็นในเฟซบุ๊กเพจแต่อย่างใด ซึ่งเป็นกลุ่มข้อมูล ที่ผู้วิจัยมองว่าทันสมัยและน่าสนใจศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเห็นว่า หากมีการศึกษาความเรียงเสนอความคิดเห็นในเฟซบุ๊ก เพจ “Roundfinger” ซึ่งเป็นงานเขียนอีกประเภทหนึ่งของสรารุธ เอ็งสวัสดิ์ หรือ “นั้วกลม” ที่ทันสมัยและเป็นที่ยอมรับในวงกว้าง เพื่อเพิ่มเติมงานวิจัย และนำเสนอ องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษางานเขียนของสรารุธ เอ็งสวัสดิ์ หรือ “นั้วกลม” ตามแนวภาษาศาสตร์ภาษาไทยให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ต่อวงวิชาการต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยจำแนกวิธีดำเนินการวิจัยเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. สํารวจแนวคิด ทฤษฎี เอกสารหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. เก็บข้อมูล

ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลความเรียงเสนอความคิดเห็นในเฟซบุ๊กเพจ “Roundfinger” ที่เผยแพร่ออนไลน์ ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2564 ถึง วันที่ 1 พฤศจิกายน 2565 รวมระยะเวลาในการเก็บข้อมูลจำนวน 12 เดือน ซึ่งเป็นช่วงเวลา หลังจากทีศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 *ผ่อนคลา ยมาตรการ*ป้องกันและควบคุมโรคโควิด-19 มากขึ้น หรืออาจเรียกว่าเป็นช่วง “post-Covid” โดยผู้วิจัยรวบรวมเฉพาะข้อมูลที่มีจำนวนผู้กดไลค์ (like) มากกว่า 5,000 ครั้งขึ้นไป รวมความเรียงเสนอความคิดเห็น จำนวนทั้งสิ้น 45 บท และจะศึกษาเฉพาะ ส่วนที่เฟซบุ๊กเพจนำเสนอด้วยข้อความเท่านั้น

1. วิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์แนวคิดในความเรียงเสนอความคิดเห็นจากเฟซบุ๊กเพจ “Roundfinger” ผู้วิจัยจะนำแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ปริจเฉทมาเป็นแนวทางในการศึกษา อันได้แก่ แนวคิดเรื่อง “ใจความหลัก-ใจความรอง (theme-rheme)” กล่าวคือ ผู้วิจัยจะพิจารณาว่า จุดเริ่มของข้อความที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ หรือ “ใจความหลัก” เป็นเรื่องใด และส่วนที่ต่อเนื่องจากใจความหลัก หรือ “ใจความรอง” มุ่งขยายความหรือให้รายละเอียดใจความหลักเรื่องใด เพื่อวิเคราะห์ว่า ผู้เขียนต้องการเสนอแนวคิดใดต่อผู้อ่าน เมื่อตัดสินแนวคิดที่ผู้เขียนนำเสนอได้แล้ว จากนั้นผู้วิจัยจะนำแนวคิดที่พบมาจัดกลุ่ม และนำเสนอเป็นผลการวิจัยต่อไป ส่วนในการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษา ผู้วิจัยจะใช้แนวคิดทางด้านวจนปฏิบัติศาสตร์ และแนวคิดเรื่องการเล่นทางภาษามาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ กล่าวคือ ผู้วิจัยจะพิจารณาว่า ผู้เขียนใช้กลวิธีทางภาษาอะไรบ้างในการถ่ายทอดมุมมอง ประสบการณ์ หรือทัศนคติของตนต่อผู้อ่าน โดยผู้วิจัยจะวิเคราะห์ว่า ผู้เขียนใช้ภาษาเพื่อแสดงเจตนาใดบ้างในการเขียนความเรียงเสนอความคิดเห็น จากนั้นผู้วิจัยจะนำกลวิธีทางภาษาที่พบมาจัดกลุ่ม และนำเสนอเป็นผลการวิจัยต่อไป ทั้งนี้ ในการจัดกลุ่มกลวิธีทางภาษา ผู้วิจัยจะนำผลการศึกษาของงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการเขียนทัศนปริจเฉท กลวิธีทางภาษาในงานเขียนของสรารุธ เฮ้งสวัสดิ์ (นิ้วกลม) กลวิธีทางภาษาที่ใช้ในปริจเฉทการเขียน และกลวิธีการเล่นทางภาษาที่ปรากฏในวัฒนธรรมของไทยที่ศิริพร ภักดีผาสุข (ม.ป.ป. อ้างถึงใน อารยา ตั้งพิทักษ์มงคล 2561: 30-31) ได้เสนอไว้มาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยจะพิจารณาจากข้อมูลที่น่ามาศึกษาเป็นสำคัญ

2. เรียบเรียงและนำเสนอผลการวิจัย

3. สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 2 หัวข้อ ได้แก่ 1. แนวคิดในความเรียงเสนอความคิดเห็นของเฟซบุ๊กเพจ “Roundfinger” และ 2. กลวิธีทางภาษาในความเรียงเสนอความคิดเห็นของเฟซบุ๊กเพจ “Roundfinger” ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. แนวคิด²ในความเรียงเสนอความคิดเห็นของเฟซบุ๊กเพจ “Roundfinger”

ในหัวข้อนี้ ผู้วิจัยนำแนวคิดเรื่อง “ใจความหลัก-ใจความรอง (theme-rheme)” มาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ กล่าวคือ ผู้วิจัยพิจารณาว่า จุดเริ่มของข้อความที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ หรือ “ใจความหลัก” เป็นเรื่องใด และส่วนที่ต่อเนื่องจากใจความหลัก หรือ “ใจความรอง” มุ่งขยายความ หรือให้รายละเอียดใจความหลักเรื่องใด ทั้งนี้ ผู้วิจัยพิจารณาจากหน่วยที่เริ่มต้นประโยคหรือข้อความ เนื่องจากผู้วิจัยพบว่า หน่วยที่เริ่มต้นประโยคหรือข้อความในความเรียงเสนอความคิดเห็นของเฟซบุ๊กเพจ “Roundfinger” เป็นกลไกทางภาษาที่มักชี้ให้เห็นว่า แนวคิดที่ผู้เขียนจะนำเสนอต่อไปนั้นเป็นเรื่องใด

จากการศึกษาแนวคิดในความเรียงเสนอความคิดเห็นของเฟซบุ๊กเพจ “Roundfinger” สามารถจำแนกแนวคิดที่ผู้เขียนนำเสนอได้เป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1.1 ด้านแนวคิดเกี่ยวกับตนเอง 1.2 ด้านแนวคิดที่เกี่ยวข้องระหว่างตนเองกับผู้อื่น และ 1.3 ด้านแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสภาพชีวิตในสังคมปัจจุบัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ด้านแนวคิดเกี่ยวกับตนเอง³

ด้านแนวคิดเกี่ยวกับตนเอง หมายถึง การที่ผู้เขียนเสนอแนวทางเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติตนที่ผู้เขียนเห็นว่าผู้อ่านควรปฏิบัติตาม เพื่อให้ผู้อ่านเกิดมุมมองใหม่ ได้ข้อคิดและข้อเตือนใจ หรือเกิดการตระหนักรู้ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการ

² แนวคิดในงานวิจัยนี้ หมายถึง ข้อความที่ผู้เขียนถ่ายทอดมุมมอง ประสบการณ์ หรือทัศนคติของตนต่อผู้อ่าน เพื่อให้ผู้อ่านเกิดมุมมองใหม่ ได้ข้อคิดและข้อเตือนใจ หรือโน้มน้าวให้ผู้อ่านเชื่อหรือปฏิบัติตามทัศนคติที่ผู้เขียนเสนอ

³ แนวคิดเกี่ยวกับตนเองในงานวิจัยนี้ หมายถึง การที่ผู้เขียนเสนอแนวทางเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติตนให้ผู้อ่านนำไปปฏิบัติตาม ด้วยเหตุนี้ คำว่า “ตนเอง” ที่ปรากฏในชื่อหัวข้อนี้จึงไม่ได้หมายถึงผู้เขียน (Roundfinger) แต่เป็นการระบุถึงผู้อ่านที่นำแนวทางที่ผู้เขียนเสนอไปสร้างประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของตัวผู้อ่านเอง

ดำเนินชีวิตของผู้อ่านต่อไป จากการศึกษาสามารถจำแนกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ 1) แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความคิดหรือความรู้สึกของตนเอง และ 2) แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาตนเอง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความคิดหรือความรู้สึกของตนเอง

จากการศึกษาความเรียงเสนอความคิดเห็นของเฟซบุ๊กเพจ “Roundfinger” พบว่า ผู้เขียนเสนอแนวคิดว่า เมื่อผู้อ่านเผชิญกับปัญหา ความผิดหวัง ความไม่สบายใจ ความตึงเครียด หรือความทุกข์ยากใด ๆ ผู้อ่านควรจัดการความคิดหรือความรู้สึกของตนเอง โดยการทำความเข้าใจ และมองปัญหาหรือเรื่องทุกข์ใจเหล่านั้น ในมุมมองใหม่ที่ดีกว่าเดิม อันประกอบด้วย *การสร้างความสุขให้กับชีวิต การมีทัศนคติที่ดีต่อการดำเนินชีวิต และการเข้าใจและเห็นคุณค่าของตนเอง* ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

หากเป็นสมัยเรียนเราอาจรู้สึกว่เต็มลืบคือเป้าหมายที่ควรไปให้ถึง แต่ในวัยนี้กลับพบว่า ถ้ากล้าเสียแต่มีความสุขแบบดิงามไปบ้าง ชีวิตจะยืดหยุ่นและกำลังดี

(ข้อมูลความเรียงเสนอความคิดเห็นของเฟซบุ๊กเพจ Roundfinger, 8 ธ.ค. 2564)

ตัวอย่างนี้เสนอวิธีการสร้างความสุขให้กับชีวิต โดยการแนะนำให้ผู้อ่านทำความเข้าใจและมองความผิดหวังที่เกิดขึ้นในมุมมองใหม่ กล่าวคือ ผู้เขียนเล่าถึงเรื่องราวของตนเองในอดีตที่นัดเจอกลุ่มเพื่อนสนิทสมัยเรียน ภายหลังจากที่ทุกคนต่างแยกย้ายกันไปใช้ชีวิตตามเส้นทางเดินของแต่ละคน จากการสนทนากันผู้เขียนพบว่า ทั้งตนเองและกลุ่มเพื่อนสนิทไม่มีใครให้คะแนนชีวิตตัวเองเต็ม 10 คะแนน ทั้ง ๆ ที่ในสมัยเรียนทั้งเขาและกลุ่มเพื่อนต่างก็วางเป้าหมายให้ชีวิตต้องสมบูรณ์แบบและไม่มีข้อผิดพลาด การที่ผู้เขียนบอกเล่ามุมมองในการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนไปตามช่วงวัยดังกล่าว เนื่องจากต้องการให้ผู้อ่านเห็นแนวทางการจัดการความคิดหรือความรู้สึกของตนเองด้วยการทำความเข้าใจและมองความผิดหวังที่เกิดขึ้นในมุมมองทางบวก เพื่อสร้างความสุขให้กับชีวิต ดังจะเห็นได้จากกรณีที่ผู้เขียนเสนอและสอนใจให้ผู้อ่านเข้าใจว่า ความไม่สมบูรณ์แบบของชีวิตมิใช่

ข้อผิดพลาด แต่เป็นเพียงเรื่องธรรมดาที่จะทำให้การดำเนินชีวิตมีชีวิตชีวา ยืดหยุ่น และ
พอดีมากกว่าเดิม

2) แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาตนเอง

จากการศึกษาความเรียงเสนอความคิดเห็นของเฟซบุ๊กเพจ
“Roundfinger” พบว่า ผู้เขียนเสนอวิธีคิดและวิธีการในการใช้ชีวิตทั้งเรื่องส่วนตัว และ
เรื่องการทำงาน เพื่อพัฒนาชีวิตไปสู่ทางที่ดี หรือประสบผลสำเร็จอย่างที่คุณผู้อ่านมุ่งหวัง
อันประกอบด้วย การรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง การรู้จักฟังคำตำหนิ การทำสิ่งต่าง ๆ
ด้วยใจรัก การรู้จักวางแผน และการอยู่ในตำแหน่งแห่งที่ที่เหมาะสม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 2

...ผมนึกถึงตอนที่สัมภาษณ์คุณกำภู ภูริภูวดล เมื่อครั้งทำรายการกับ
คุณกนกและคุณธีระ ซึ่งแตกต่างจากตอนจัดรายการกับคุณรัชชัญญ์ สุทธิธรรม ราวกับคนละ
คน คุณกำภูบอกกับผมว่า “เวลาทำงานเราต้องรู้บทบาทของเรา ในรายการกับคุณกนกและ
คุณธีระ เขาเป็นพระเอก เราต้องเล่นบทตัวเสริม แต่เล่นให้ดีที่สุด รู้จังหวะ รู้หน้าที่ แต่พอ
ในรายการกับคุณรัชชัญญ์ เราเป็นพระเอกก็ต้องเล่นให้สมบทบาทเช่นกัน”

บทบาทที่เวลานี้มีใช้เพียงในการแสดงหรือพิธีกรเท่านั้น หากยังหมายถึง
บทบาทในชีวิตการทำงาน หากเรารู้จักตำแหน่งตัวเอง รู้ว่าในอากันนี้ต้องทำหน้าที่อะไร เรา
จะสวมบทบาทนั้นได้พอดี...

(ข้อมูลความเรียงเสนอความคิดเห็นของเฟซบุ๊กเพจ Roundfinger, 17 มิ.ย. 2565)

ตัวอย่างนี้ ผู้เขียนเสนอวิธีคิดและวิธีการเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองในเรื่อง
การทำงานด้วยการเสนอว่า หากผู้อ่านต้องการประสบความสำเร็จในการทำงาน ผู้อ่าน
พึงรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง กล่าวคือ ผู้อ่านต้องรู้ว่า ขณะปฏิบัติงานนั้น ๆ หน้าที่หรือ
บทบาทของตนคืออะไร และรับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายนั้นอย่างดีที่สุด จึงจะ
ประสบผลสำเร็จตามที่มุ่งหวัง ดังจะเห็นได้จากการที่ผู้เขียนอ้างถึงประสบการณ์การทำงาน
ของคุณกำภู ภูริภูวดล ซึ่งเป็นพิธีกรที่ประสบความสำเร็จและมีชื่อเสียง โดยผู้เขียน

ได้ยกคำกล่าวของคุณกำภูที่เล่าว่า ในการทำงาน เขาต้องปรับตัวไปตามบทบาท หน้าที่ และตำแหน่งที่ตนเองได้รับมอบหมาย

1.2 ด้านแนวคิดที่เกี่ยวข้องระหว่างตนเองกับผู้อื่น

ด้านแนวคิดที่เกี่ยวข้องระหว่างตนเองกับผู้อื่น หมายถึง การที่ผู้เขียนเสนอแนวทางเกี่ยวกับการจัดการความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เพื่อช่วยให้ผู้อ่านสามารถรักษาความสัมพันธ์และดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างปกติสุข จากการศึกษาสามารถจำแนกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ 1) แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคม และ 2) แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลใกล้ชิด มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคม

จากการศึกษาความเรียงเสนอความคิดเห็นของเฟชบุ๊กเพจ “Roundfinger” พบว่า ผู้เขียนเสนอให้ผู้อ่านทำความเข้าใจและยอมรับความแตกต่างระหว่างตนเองกับผู้อื่นในสังคม เพื่อช่วยให้ผู้อ่านสามารถจัดการอารมณ์ ความรู้สึก และพฤติกรรมที่แสดงออกต่อบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเหมาะสม อันประกอบด้วย *การยอมรับความแตกต่างระหว่างกัน การไม่ตัดสินกัน และการหลีกเลี่ยงการปะทะเมื่อไม่พอใจกัน* ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 3

ในชีวิตจะมีคนที่เราต้องปะทะด้วย ไม่ได้ผิดที่ใคร อาจเป็นเคมี ประวัติส่วนตัว ปุ่มหลัง หรืออะไรที่หล่อหลอมเรามาคนละแบบ ทำให้คิดคนละอย่าง หรืออาจเป็นนิสัย บุคลิก พฤติกรรมบางอย่างที่ขบเหลี่ยมกันจนต้องปะทะ ไม่ว่าจะคำพูด ความคิด หรือความรู้สึก

แน่นอน เผ่นได้เผ่น การปะทะมันเสียพลังงานทั้งกายใจ เลี่ยงได้เลี่ยง เลิกได้เลิก...

(ข้อมูลความเรียงเสนอความคิดเห็นของเฟชบุ๊กเพจ Roundfinger, 30 พ.ย. 64)

ตัวอย่างนี้ ผู้เขียนชี้ให้เห็นว่า การอยู่ร่วมกันในสังคม คนทุกคนย่อมแตกต่างกัน ทั้งด้านความคิดและพฤติกรรมการแสดงออก อย่างไรก็ตาม แม้ว่าความแตกต่างเหล่านั้น อาจทำให้คนในสังคมไม่พอใจกัน จนนำไปสู่ความขัดแย้งหรือการปะทะ ทว่าผู้เขียนมองว่า การยอมรับในความแตกต่าง และการหลีกเลี่ยงการปะทะ คือ วิธีการจัดการความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคมอย่างเหมาะสมที่ผู้อ่านพึงปฏิบัติตาม

2) แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลใกล้ชิด

จากการศึกษาความเรียงเสนอความคิดเห็นของเฟซบุ๊กเพจ “Roundfinger” พบว่า ผู้เขียนชี้ให้ผู้อ่านเห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลใกล้ชิดทั้งในรูปแบบของครอบครัว เพื่อน คนรัก หรือบุคคลในที่ทำงาน ล้วนเป็นความสัมพันธ์ที่มีคุณค่า และผู้อ่านควรที่จะรักษาความสัมพันธ์ดังกล่าวไว้ ทั้งนี้ ผู้เขียนได้เสนอวิธีการในการจัดการความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลใกล้ชิดไว้หลายวิธี เช่น การแสดงความรักต่อกันในวันที่ยังมีโอกาส การไม่มีทิฐิต่อกัน การมอบพลังบวกให้แก่กัน เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 4

หนังสือหลายเรื่องที่พูดเรื่องการย้อนเวลามักส่งสารกระซิบกับเราว่า ในขณะที่ยังทำได้ จงรักอย่างที่อยากรัก ขอโทษเมื่อทำผิด ขอขอบคุณที่เขาซุ่มชื่นใจ กอดเมื่ออยากให้กำลังใจ และให้อภัยขณะที่เขายังได้ยืม

(ข้อมูลความเรียงเสนอความคิดเห็นของเฟซบุ๊กเพจ Roundfinger, 28 ม.ค. 65)

ตัวอย่างนี้ ผู้เขียนเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลใกล้ชิด โดยการอ้างอิงถึงภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการย้อนเวลา ซึ่งมักส่งสารให้ผู้ชมเห็นถึงคุณค่าของบุคคลใกล้ชิดก่อนที่จะหายไป เพื่อเตือนใจให้ผู้อ่านตระหนักถึงความสำคัญของการแสดงความรักต่อกันในวันที่ยังมีโอกาส

1.3 ด้านแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสภาพชีวิตในสังคมปัจจุบัน

ด้านแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสภาพชีวิตในสังคมปัจจุบัน หมายถึง การที่ผู้เขียนถ่ายทอดสภาพสังคมที่เป็นปัญหาในปัจจุบัน เพื่อให้คนในสังคมเกิดการตระหนักรู้และ

ร่วมมือกันแก้ไข จากการศึกษาพบเพียง 2 ลักษณะเท่านั้น คือ ปัญหาความสิ้นหวังของ คนหนุ่มสาว และ ปัญหาความเหลื่อมล้ำของคนในสังคม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 5

ช่วงสามปีมานี้ สิ่งที่พบเจอผ่านสเตตัสของเพื่อนรุ่นน้องสะท้อนอารมณ์ ทำนองเดียวกันออกมา นั่นคือ หมดแรง ท้อใจ เลยกไปจนถึงสิ้นหวัง ผมคิดว่าความรู้สึกเช่นนี้ ไม่ได้เกิดจากตัวเอง หากเกิดจากความรู้สึกสะสมที่มีต่อสภาพสังคม เศรษฐกิจ การบริหารงานของรัฐบาล รวมถึงปัญหาเชิงโครงสร้างที่หมักหมมมาเนิ่นนาน...

นี่คือวัยที่เป็นกำลังสำคัญของสังคม จะน่าเสียดายแค่ไหนถ้าเราทำให้คน ในวัยนี้ต้องบอบช้ำ หมดไฟ หมดพลังสร้างสรรค์ มากกว่านั้นคือจิตตกหดหู่ไปจนถึงซึมเศร้า กลายเป็นหัวใจที่มีบาดแผล

(ข้อมูลความเรียงเสนอความคิดเห็นของเฟซบุ๊กเพจ Roundfinger, 6 ก.ค. 2565)

ตัวอย่างนี้ ผู้เขียนชี้ให้เห็นภาพความสิ้นหวังของคนหนุ่มสาวที่เกิดขึ้นจากปัจจัย สภาพสังคม เศรษฐกิจ และการบริหารงานของรัฐบาล ซึ่งเป็นปัญหาที่จะส่งผลกระทบต่อ สังคมเป็นวงกว้างหากไม่ได้รับการแก้ไข เนื่องจากคนวัยหนุ่มสาว คือ กลุ่มคนที่เป็น กำลังสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศ ดังจะเห็นได้จากข้อความที่ผู้เขียนกล่าวว่า “นี่คือวัยที่เป็นกำลังสำคัญของสังคม” และ “จะน่าเสียดายแค่ไหนถ้าเราทำให้ คนวัยนี้ต้องบอบช้ำ หมดไฟ...” เพื่อสร้างความตระหนักรู้และกระตุ้นให้คนในสังคมร่วมมือ กันหาหนทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว

2. กลวิธีทางภาษาในความเรียงเสนอความคิดเห็นของเฟซบุ๊กเพจ “Roundfinger”

ในหัวข้อนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาตามแนวทางวจนปฏิบัติศาสตร์ ซึ่งให้ ความสำคัญแก่การวิเคราะห์ภาษาตามเจตนาและบริบทที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยจะพิจารณา ว่า ผู้เขียนใช้ภาษาเพื่อแสดงเจตนาใดบ้างในการเขียนความเรียงเสนอความคิดเห็น อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยพบว่า นอกจากการใช้ภาษาเพื่อแสดงเจตนาต่าง ๆ แล้ว ผู้เขียนยัง

จงใจใช้หรือตัดแปลงลักษณะทางภาษาบางประการ เพื่อสร้างความโดดเด่นให้กับงานเขียนของตน ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดเรื่องการเล่นทางภาษามาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาร่วมด้วย

จากการศึกษากลวิธีทางภาษาในความเรียงเสนอความคิดเห็นของเฟซบุ๊กเพจ “Roundfinger” สามารถจำแนกกลวิธีทางภาษาที่ผู้เขียนใช้ได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ 2.1 กลวิธีทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ และ 2.2 กลวิธีการเล่นทางภาษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 กลวิธีทางวัจนปฏิบัติศาสตร์

กลวิธีทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ หมายถึง วิธีการทางภาษาที่ใช้เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายในการสื่อสารบางประการ (ณัฐพร พานโพธิ์ทอง 2549: 47) จากการศึกษาคความเรียงเสนอความคิดเห็นของเฟซบุ๊กเพจ “Roundfinger” พบว่า ผู้เขียนเลือกใช้กลวิธีทางวัจนปฏิบัติศาสตร์จำนวนทั้งสิ้น 7 กลวิธี เพื่อถ่ายทอดทัศนคติ และวิธีการใช้ชีวิตของตนเองแก่ผู้อ่าน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) การแสดงทรรศนะของตนเอง หมายถึง การที่ผู้เขียนประเมินค่าหรือเสนอความคิดเห็น หรือตัดสินว่าตนเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อถ่ายทอดทัศนคติของตนเองแก่ผู้อ่าน ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 6

การมองกว้างยังให้ประโยชน์อีกอย่าง คือ ไม่หมกมุ่นแต่กับตัวเอง เวลาที่เราเสียประโยชน์ บางทีมีคนอื่นได้ประโยชน์ ซึ่งดีต่อชีวิตของเขา กลับน่าชื่นชมดีใจไปกับเขาด้วยซ้ำ อีกอย่างคือมองไกล ยึดระยะเวลาออกไป อาจเห็นว่า เราเสียประโยชน์วันนี้ แต่จะได้ประโยชน์ในวันหน้า ล้มวันนี้เพื่อแข็งแรงในวันหน้า แบบนี้ก็มิอยู่บ่อย ๆ

(ข้อมูลความเรียงเสนอความคิดเห็นของเฟซบุ๊กเพจ Roundfinger, 7 ธ.ค. 64)

ตัวอย่างนี้ ผู้เขียนเสนอแนวคิดให้ผู้อ่านปรับมุมมองเมื่อต้องเผชิญกับปัญหา ด้วยการชี้ให้ผู้อ่านเห็นว่า การจมอยู่กับความทุกข์หรือปัญหาที่เกิดขึ้นนั้น ไม่ใช่แนวทางปฏิบัติที่ดี ทว่าผู้อ่านควรถอยออกมามองความทุกข์ หรือปัญหาเหล่านั้นด้วยมุมมองที่

กว้างขึ้น ซึ่งย่อมจะส่งผลให้ผู้อ่านมีกำลังใจ หรือสามารถคิดหาวิธีในการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีสติมากยิ่งขึ้น จะเห็นว่า ผู้เขียนประเมินค่าแนวทางในการจัดการความคิดหรือความรู้สึกที่ผู้เขียนเสนอต่อผู้อ่านในทางบวก ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “การมองกว้างยังให้ประโยชน์อีกอย่าง คือ ไม่หมกมุ่นแต่กับตัวเอง” เพื่อชี้ให้ผู้อ่านเห็นถึงประโยชน์ของแนวทางการดำเนินชีวิตที่ผู้เขียนมีความเห็นว่า ผู้อ่านพึงนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต

2) การอ้างอิง หมายถึง การที่ผู้เขียนนำเรื่องราว ประสบการณ์ บทสนทนา หรือข้อความ ทั้งที่เกิดขึ้นในอดีตของผู้เขียนเอง หรือเป็นเรื่องราวของบุคคลอื่น มาใช้ประกอบในงานเขียน เพื่อถ่ายทอดทัศนคติของตนเองแก่ผู้อ่าน ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 7

ครั้งหนึ่งที่คุณตันทำทอล์กโชว์ คุณตันเล่าว่า “ตอนก่อร่างสร้างตัวก็พยายามฟัง อ่าน ดูคนที่ประสบความสำเร็จ แล้วพยายามเลียนแบบ แต่พอทำตามได้ช่วงหนึ่งก็ได้คำตอบว่า เราไม่สามารถเลียนแบบความสำเร็จใครได้ เพราะมันมีความเฉพาะตัวมาก สิ่งที่เราทำได้ดี เราอาจทำแล้วไม่ได้ผลอย่างเขา” เป็นคำพูดที่ผมจำได้แม่น

(ข้อมูลความเรียงเสนอความคิดเห็นของเฟซบุ๊กเพจ Roundfinger, 10 ธ.ค. 65)

ตัวอย่างนี้ ผู้เขียนต้องการถ่ายทอดแนวคิดที่ว่า ความสำเร็จไม่มีสูตรตายตัว จึงนำข้อความของคุณตัน ภาสกรนที นักธุรกิจผู้ประสบความสำเร็จ ที่กล่าวว่า “เราไม่สามารถเลียนแบบความสำเร็จใครได้ เพราะมันมีความเฉพาะตัวมาก” มาใช้ประกอบในงานเขียน เพื่อสนับสนุนทรรศนะของตนเองให้ดูมีน้ำหนัก

3) การยกตัวอย่าง หมายถึง การที่ผู้เขียนนำตัวอย่างเหตุการณ์ หรือกลุ่มบุคคลที่สัมพันธ์กับทรรศนะที่ผู้เขียนเสนอ มาใช้ประกอบในงานเขียน เพื่อทำให้ผู้อ่านเห็นภาพอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ ในการนำกลุ่มบุคคลมากล่าวถึง ผู้เขียนมักใช้รูปภาพ แสดงการไม่ระบุอย่างชัดเจน เช่น บางคน หลายคน ผู้อาวุโสท่านหนึ่ง เพื่อนคนหนึ่ง ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 8

หลายคนหยิบเอาความคาดหวังของคนอื่นมาคาดหวังกับตัวเอง ทำให้เหนื่อยล้ากับการวิ่งไล่ “มาตรฐาน” ดึงมของคนอื่น ที่มักแฝงตัวมาอยู่ในรูปแบบของ “แบบอย่างแห่งความสำเร็จ” กลายเป็นว่าชีวิตของเราจะดี-ไม่ดี สวย-ไม่สวย สุข-ไม่สุขนั้น ขึ้นอยู่กับสายตาคนอื่นไปหมด

(ข้อมูลความเรียงเสนอความคิดเห็นของเฟซบุ๊กเพจ Roundfinger, 12 ธ.ค. 2564)

ตัวอย่างนี้ ผู้เขียนกล่าวถึงกลุ่มบุคคลที่เป็นทุกข์ เนื่องจากนำตัวเองไปเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น จนกลายเป็นการสร้าง ความคาดหวังต่อตนเอง ซึ่งมีเป็นจำนวนมาก ดังจะเห็นได้จากกรูปลูกษา “หลายคน” เพื่อทำให้ผู้อ่านเห็นภาพอย่างเป็นรูปธรรมว่า การเข้าใจและเห็นคุณค่าของตนเอง เป็นวิธีในการจัดการความรู้สึกของตนเองที่ผู้อ่านพึงปฏิบัติตาม

4) การเสนอแนวทาง หมายถึง การที่ผู้เขียนเสนอทางเลือกหรือวิธีการที่ผู้เขียนเห็นว่า จะเป็นประโยชน์หรือสามารถแก้ปัญหาที่ผู้อ่านกำลังเผชิญอยู่ได้ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 9

...การปะทะมันเสียพลังงานทั้งกายใจ เลี้ยงได้เลี้ยง เลิกได้เลิก แต่ก็มีบางกรณีที่หนีไม่ได้ เพราะติดล็อกเงื่อนไขจำเป็น ส่วนตัวมีคำถามอยู่สามข้อ 1. เอาที่พี่สบายใจ 2. แปลงร่างเป็นหิน 3. ขอโทษและขอบคุณ...

(ข้อมูลความเรียงเสนอความคิดเห็นของเฟซบุ๊กเพจ Roundfinger, 30 พ.ย. 2564)

ตัวอย่างนี้ ผู้เขียนถ่ายทอดวิธีการที่ตนเองใช้เมื่อไม่สามารถหลีกเลี่ยงความขัดแย้งได้ อันได้แก่ “เอาที่พี่สบายใจ” “แปลงร่างเป็นหิน” และ “ขอโทษและขอบคุณ” เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้อ่านนำไปปฏิบัติตาม หากประสบกับปัญหาเดียวกัน

5) การอธิบาย หมายถึง การที่ผู้เขียนขยายความหรือสรุปประเด็นที่ต้องการเสนอให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจสารที่ต้องการจะสื่อ ทั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่า ผู้เขียนมักนำกลวิธีการอธิบายมาใช้ในส่วนเริ่มหรือส่วนท้ายของบทความเรื่องนั้น ๆ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 10

ผมชอบถามผู้อาวุโสที่ผ่านโลกมามากกว่าว่า เราควรวางแผนอนาคตยังไง สรุปรวบใจความแล้ว ผมคิดว่าชีวิตที่ดิ้นรนขึ้นอยู่กับคำหนึ่งคำที่ผมสนใจมาก นั่นคือคำว่า “แหว่ง”

ในชีวิตมีเรื่องมากมายที่ทำให้เราแหว่งไปซ้ายทีขวาที เป็นสภาวะที่ เดาไม่ได้ ไม่มั่นคง ซึ่งค้ำกับธรรมชาติมนุษย์ที่ชอบความแน่นอน...

(ข้อมูลความเรียงเสนอความคิดเห็นของเฟซบุ๊กเพจ Roundfinger, 22 ต.ค. 2565)

ตัวอย่างนี้ จะเห็นว่า ในย่อหน้าแรก ผู้เขียนกล่าวถึงคำว่า “แหว่ง” ซึ่งอาจทำให้ ผู้อ่านไม่เข้าใจว่าหมายถึงสิ่งใด ด้วยเหตุนี้ ผู้เขียนจึงอธิบายความหมายของคำดังกล่าว ให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ดังจะเห็นได้จากการที่ผู้เขียนขยายความคำว่า “แหว่ง” ว่า “เป็น สภาวะที่เดาไม่ได้ ไม่มั่นคง” เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจสารที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อ

6) การตั้งคำถามให้ผู้อ่านถกคิด⁴ หมายถึง การที่ผู้เขียนใช้คำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ มาใช้ประกอบในงานเขียน เพื่อให้ผู้อ่านถกคิด ใคร่ครวญตรรกะ ที่ผู้เขียนนำเสนอ หรือนำตรรกะของผู้เขียนไปขบคิดต่อ ทั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่า ผู้เขียนอาจเป็นผู้ตั้งคำถามเอง หรืออาจยกคำถามของผู้อื่นมากล่าวถึง ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 11

จากคนเก่งค่อย ๆ ร่วงหล่นกลายเป็นคนสิ้นหวัง เราเสียโอกาสที่จะเกิด จากพลังสร้างสรรค์ไปเท่าไรแล้ว?

(ข้อมูลความเรียงเสนอความคิดเห็นของเฟซบุ๊กเพจ Roundfinger, 6 กรกฎาคม 2565)

⁴ ผู้วิจัยกำหนดให้กลวิธีการตั้งคำถามให้ผู้อ่านถกคิดเป็นกลวิธีทางวาทวิทยาปฏิบัติศาสตร์ เนื่องจากผู้เขียนอาจมีได้เลือกใช้ กลวิธีทางภาษานี้เพื่อมุ่งสร้างความโดดเด่นให้กับงานเขียนของตนเป็นจุดประสงค์หลัก ทว่า ผู้เขียนเลือกใช้กลวิธี ทางภาษานี้โดยมีเจตนาที่สำคัญ คือ เพื่อกระตุ้นให้ผู้อ่านได้ใคร่ครวญตรรกะที่ผู้เขียนนำเสนอ หรือนำตรรกะของผู้ เขียนไปขบคิดต่อ

ตัวอย่างนี้ ผู้เขียนแทรกคำถามในบทความที่ต้องการชี้ให้ผู้อ่านเห็นถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น เมื่อสังคมปล่อยให้คนหนุ่มสาวสิ้นหวัง ดังข้อความว่า “เราเสียโอกาสที่จะเกิดจากพลังสร้างสรรค์ไปเท่าไรแล้ว?” ซึ่งเป็นคำถามที่ผู้เขียนเป็นผู้ถามเอง โดยมิได้ต้องการคำตอบจากผู้อ่านแต่อย่างใด ทว่า ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านนำทฤษฎีของตนไปขบคิดต่อเพื่อกระตุ้นให้ผู้อ่านตระหนักรู้ เห็นคล้อยตาม และร่วมมือกันแก้ไขปัญหา

7) การปลอบประโลม หมายถึง การที่ผู้เขียนใช้ถ้อยคำที่แสดงถึงความเข้าใจ และเห็นอกเห็นใจผู้อ่าน เช่น ไม่เป็นไร ว่ากันใหม่ ก็ธรรมดา แค่นี้ก็ดีแล้ว ใจเย็น ๆ เป็นต้น เพื่อสร้างกำลังใจให้แก่ผู้อ่าน ทั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่า ผู้เขียนมักใช้กลวิธีทางภาษานี้ในการนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความคิดหรือความรู้สึกของตนเอง ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 12

- แต่ไม่เป็นไร เราทุกคนก็เคยอยู่ผิดที่มาก่อนทั้งนั้น

(ข้อมูลความเรียงเสนอความคิดเห็นของเฟซบุ๊กเพจ Roundfinger, 30 พ.ย. 2564)

- แก้ได้บ้าง-ไม่ได้บ้าง ก็ธรรมดา ไม่เป็นไรหรอก ยังมีแรง ยังมีพุงนี้ ยังมีงานหน้า กว่ากันใหม่

- แก้เท่าที่แก้ได้ เราเก่งเท่าที่เราเก่งในวันนี้แหละ ค่อย ๆ เก่งขึ้น แก้ปัญหาได้ดีขึ้น ใจเย็น ๆ

(ข้อมูลความเรียงเสนอความคิดเห็นของเฟซบุ๊กเพจ Roundfinger, 29 พ.ย. 2564)

ตัวอย่างข้างต้นนี้ ผู้เขียนนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความคิดหรือความรู้สึกของตนเอง โดยการใช้ถ้อยคำที่แสดงถึงความเข้าใจ และเห็นอกเห็นใจผู้อ่าน ดังจะเห็นได้จากข้อความว่า “แต่ไม่เป็นไร” “ก็ธรรมดา” “ไม่เป็นไรหรอก” “กว่ากันใหม่” “ค่อย ๆ เก่งขึ้น” และ “ใจเย็น ๆ” เพื่อปลอบประโลมและให้กำลังใจแก่ผู้อ่านที่อาจกำลังเผชิญกับปัญหา ความผิดหวัง ความไม่สบายใจ ความตึงเครียด หรือความทุกข์ยากต่าง ๆ

2.2 กลวิธีการเล่นทางภาษา

การเล่นทางภาษา หมายถึง การจงใจใช้หรือจัดองค์ประกอบของภาษา เพื่อให้เกิดลักษณะที่แปลกแตกต่างไปจากการใช้ภาษาตามปกติ (อารยา ตั้งพิทักษ์มงคล 2561: 47) จากการศึกษาความเรียงเสนอความคิดเห็นของเฟซบุ๊กเพจ “Roundfinger” พบว่า นอกจากผู้เขียนจะใช้กลวิธีทางวาทศิลป์ปฏิบัติศาสตร์ เพื่อเสนอทัศนคติเกี่ยวกับการใช้ชีวิตของตนเองแล้ว ผู้เขียนยังใช้กลวิธีการเล่นทางภาษา เช่น การสรุปด้วยคำคม การซ้ำคำ การใช้คำตรงกันข้าม เป็นต้น กลวิธีทางภาษาเหล่านี้จัดเป็นกลวิธีการเล่นทางภาษา เนื่องจากเป็นความจงใจของผู้เขียนที่เลือกสรรการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์ จนเกิดเป็นความแปลกใหม่ เพื่อสร้างความโดดเด่นให้กับงานเขียนของตนเอง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 13

เมื่อทุกข์เกิดเพราะสองด้วยมาโคร ให้เวลาตัวเองสักนิดเพื่อเปลี่ยนเลนส์
สิ่งที่เห็นย่อมเปลี่ยนไป

(ข้อมูลความเรียงเสนอความคิดเห็นของเฟซบุ๊กเพจ Roundfinger, 7 ธ.ค. 2564)

ตัวอย่างนี้ปรากฏในส่วนสรุปของบทความที่ผู้เขียนโน้มน้าวให้ผู้อ่านมองความทุกข์ที่เกิดขึ้นด้วยมุมมองใหม่ ข้อความในตัวอย่างสามารถจัดเป็น “คำคม” ตามการให้ความหมายของพจนานุกรมวรรณกรรม อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2545: 156) ที่กล่าวว่า “คำคม” หมายถึง “คำกล่าวที่เป็นร้อยแก้วหรือร้อยกรอง มักมีขนาดสั้น และมีการเรียงให้สะดุดใจหรือให้ข้อคิด ชวนคิด แสดงให้เห็นความคิดอันคมคายของผู้กล่าว” ทั้งนี้ ในการเขียนความเรียงเสนอความคิดเห็นของเฟซบุ๊กเพจ “Roundfinger” ผู้เขียนมักสรุปความคิดของตนด้วยคำคม เพื่อเน้นย้ำให้ทรรศนะที่นำเสนอชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นกลวิธีการเล่นทางภาษาที่ผู้เขียนต้องการสร้างความสะดุดใจต่องานเขียน ทำให้ผู้อ่านจดจำและเข้าใจทรรศนะของผู้เขียนได้ง่าย โดยมีต้องอธิบายด้วยข้อความขนาดยาว

ตัวอย่างที่ 14

- เหมาะคืองาม เหมาะคืออร่อย เหมาะคือสบาย เอาให้เหมาะ

(ข้อมูลความเรียงเสนอความคิดเห็นของเฟซบุ๊กเพจ Roundfinger, 22 ก.ย. 2565)

- เราต่างดำเนินไปจุดต่าง ๆ ในโลก ต่างจุด ต่างใจ ต่างความหมาย...
ต่างจุด ต่างเวลา ต่างเงื่อนไข ต่างคน ต่างกันไป ต่าง ๆ

- ชนะก็ลวงตา ตีกว่าก็ลวงตา

(ข้อมูลความเรียงเสนอความคิดเห็นของเฟซบุ๊กเพจ Roundfinger, 30 ส.ค. 2565)

ตัวอย่างข้างต้นนี้เป็นกลวิธีการซ้ำคำ ซึ่งหมายถึง การใช้คำหรือพยางค์เดิมซ้ำอีกครั้ง (อารยา ตังพิทักษ์มงคล 2561: 54) ดังจะเห็นได้จากคำว่า “เหมาะ” ซึ่งปรากฏในตำแหน่งต้นคำและท้ายคำ เช่นเดียวกับคำว่า “ต่าง” ซึ่งปรากฏทั้งในตำแหน่งต้นคำและท้ายคำ และคำว่า “ลวงตา” ซึ่งปรากฏอยู่ในตำแหน่งท้ายคำ กลวิธีทางภาษานี้เน้นเป็นการเล่นทางภาษาที่ช่วยสร้างความโดดเด่นให้กับความเรียงเสนอความคิดเห็นในเฟซบุ๊กเพจ “Roundfinger” อย่างมาก อีกทั้งยังมีส่วนช่วยเน้นย้ำให้ทรรคนะที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอต่อผู้อ่านชัดเจนมากยิ่งขึ้น

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

บทความวิจัยนี้มุ่งศึกษา “แนวคิด” และ “กลวิธีทางภาษา” ในความเรียงเสนอความคิดเห็นช่วงหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (post-Covid) ของเฟซบุ๊กเพจ “Roundfinger” เพื่อตอบคำถามวิจัยที่ว่า ภายหลังจากการระบาดของโรคโควิด-19 ผู้เขียนจะนำเสนอแนวคิดเรื่องใดบ้าง และใช้กลวิธีทางภาษาอะไรบ้าง และจากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ดังต่อไปนี้

1. จากผลการศึกษา “แนวคิด” ที่ปรากฏในเฟซบุ๊กเพจ “Roundfinger” สามารถสรุปความถี่ของแนวคิดที่ผู้เขียนนำเสนอ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แนวคิดในความเรียงเสนอความคิดเห็นช่วงหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (post-Covid) ของเฟซบุ๊กเพจ “Roundfinger”

ลำดับ	แนวคิด	ความถี่	ร้อยละ
1.	แนวคิดเกี่ยวกับตนเอง	33	70.21
	1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความคิดหรือความรู้สึกของตนเอง	28	59.57
	1) การสร้างความสุขให้กับชีวิต	14	29.79
	2) การมีทัศนคติที่ดีต่อการดำเนินชีวิต	7	14.89
	3) การเข้าใจและเห็นคุณค่าของตนเอง	7	14.89
	1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาตนเอง	5	10.64
2.	แนวคิดที่เกี่ยวข้องระหว่างตนเองกับผู้อื่น	12	25.53
	2.1 การจัดการความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคม	7	14.89
	1) การยอมรับความแตกต่างระหว่างกัน	4	8.50
	2) การไม่ตัดสินกัน	2	4.26
	3) การหลีกเลี่ยงการปะทะเมื่อไม่พอใจกัน	1	2.13
	2.2 การจัดการความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลใกล้ชิด	5	10.64
	1) การจัดการความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว/เพื่อน/คนรัก	3	6.38
	2) การจัดการความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในที่ทำงาน	2	4.26
3.	แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสภาพชีวิตในสังคมปัจจุบัน	2	4.26
	3.1 การสิ้นหวังของคนหนุ่มสาว	1	2.13
	3.2 การไม่ทิ้งใครไว้เบื้องหลัง	1	2.13
รวม		47	100.00

จากตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ในช่วงหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (post-Covid) ผู้เขียนนำเสนอแนวคิดในเฟซบุ๊กเพจ “Roundfinger” ทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ **แนวคิดเกี่ยวกับตนเอง** **แนวคิดที่เกี่ยวข้องระหว่างตนเองกับผู้อื่น** และ **แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสภาพชีวิตในสังคมปัจจุบัน** เพื่อเสนอทัศนคติและวิธีการจัดการชีวิตในสังคมปัจจุบันให้กับผู้อ่าน ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบผลการศึกษาดังกล่าวกับลักษณะงานเขียนความเรียงเสนอความคิดเห็นในเฟซบุ๊กเพจช่วงก่อนเกิดการระบาดของโรคโควิด-19 พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน กล่าวคือ ในช่วงก่อนเกิดการระบาด

ของโรคโควิด-19 ผู้เขียนมักนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว เพื่อโน้มน้าวใจให้ผู้อ่านเรียนรู้หรือสร้างความเข้าใจชีวิตผ่านการออกไปท่องเที่ยวหรือผจญภัยในโลกกว้าง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษากันยาร์ดน์ ผ่องสุข (2553) ที่พบว่า เนื้อหาในงานเขียนสารคดีของนักวอลนัทมักนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยว และการนำเสนอพรรณนาของผู้เขียนต่อสิ่งที่เขาพบเห็นระหว่างการเดินทาง ลักษณะดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า สถานการณ์โรคระบาดครั้งใหญ่ที่เกิดขึ้นนี้ ส่งผลต่อการนำเสนอทัศนคติในความเรียงเสนอความคิดเห็นของเฟซบุ๊กเพจ “Roundfinger” เช่นกัน

2. เมื่อพิจารณาความถี่การปรากฏของแนวคิดที่ผู้เขียนเลือกมานำเสนอเพิ่มเติม ยิ่งสนับสนุนให้เห็นถึงการมองโลกและชีวิตที่เปลี่ยนไปของนักวอลนัทภายหลังการเกิดโรคระบาดอย่างเห็นได้ชัด กล่าวคือ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า “Roundfinger” มุ่งนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับตนเอง ด้วยความถี่สูงที่สุดอย่างชัดเจน อันประกอบด้วย แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความคิดหรือความรู้สึกของตนเอง และแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความคิดหรือความรู้สึกของตนเอง ซึ่งพบด้วยความถี่สูงถึงร้อยละ 59.57 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคมอย่างมาก ทั้งในด้านวิถีการใช้ชีวิต ด้านการทำงาน ด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น รวมถึงด้านสภาวะจิตใจ ด้วยเหตุนี้ ผู้เขียนจึงต้องการถ่ายทอดทัศนคติและวิถีการใช้ชีวิตของตนเองที่ปรับให้เข้ากับสถานการณ์ในปัจจุบันแก่ผู้อ่าน เพื่อให้ผู้อ่านยอมรับสภาพและรู้จักจัดการกับความคิด อารมณ์ และความรู้สึกที่เกิดขึ้นท่ามกลางสถานการณ์ที่ตึงเครียดนี้

3. อย่างไรก็ตาม แม้ว่าภายหลังการระบาดของโรคโควิด-19 “Roundfinger” จะมุ่งเน้นนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความคิดหรือความรู้สึกของตนเองเป็นสำคัญ ซึ่งอาจมีผลมาจากการดำเนินชีวิตในรูปแบบ “ชีวิตวิถีใหม่ (New Normal)” ที่ผู้คนในสังคมอาจไม่สามารถปฏิสัมพันธ์กันได้ปกติตามเดิม ทว่าผู้เขียนก็ยังคงสอดแทรกแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในสังคมร่วมกับผู้อื่นด้วยความถี่รองลงมา ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า แม้สถานการณ์โรคระบาดครั้งใหญ่ที่เกิดขึ้นนี้อาจจะส่งผลให้ผู้คนในสังคม

มีความเป็นปัจเจกมากขึ้น แต่สังคมไทยก็ยังคงมีลักษณะเป็นสังคมที่มีมุมมองตัวตนแบบพึ่งพา (an interdependent view of self) ตามแนวคิดของมาร์คัสและคิตายามะ (Markus and Kitayama, 1991) ที่อธิบายว่า คนในสังคมที่มีมุมมองตัวตนแบบพึ่งพา จะเน้นการรักษาความสัมพันธ์ระหว่างกัน เนื่องจากมองว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของความสัมพันธ์ทางสังคม

4. ด้านการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาที่ปรากฏในเฟซบุ๊กเพจ “Roundfinger” สามารถสรุปความถี่ของแนวคิดที่ผู้เขียนนำเสนอ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 กลวิธีทางภาษาในความเรียงเสนอความคิดเห็นช่วงหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (post-Covid) ของเฟซบุ๊กเพจ “Roundfinger”

ลำดับ	แนวคิด	ความถี่	ร้อยละ
1.	กลวิธีทางวจนปฏิบัติศาสตร์	391	80.12
	1.1 การแสดงทรรศนะของตนเอง	124	25.41
	1.2 การอ้างถึง	77	15.78
	1.3 การยกตัวอย่าง	64	13.11
	1.4 การเสนอแนวทาง	57	11.68
	1.5 การอธิบาย	46	9.43
	1.6 การตั้งคำถามให้ผู้อ่านฉุกคิด	14	2.87
	1.7 การปลอบประโลม	9	1.84
2.	กลวิธีการเล่นทางภาษา	97	19.88
รวม		488	100.00

จากตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ในการเขียนความเรียงเสนอความคิดเห็นช่วงหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (post-Covid) ผู้เขียนเลือกใช้ทั้งกลวิธีทางวจนปฏิบัติศาสตร์เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของผู้เขียนที่ต้องการถ่ายทอดทัศนคติและวิธีการใช้ชีวิตของตนเองแก่ผู้อ่าน และกลวิธีการเล่นทางภาษาเพื่อสร้างจุดเด่นให้กับเฟซบุ๊กเพจของตน ควบคู่กันไป

5. จากการวิเคราะห์ความถี่การปรากฏของกลวิธีทางภาษา จะเห็นว่า ผู้เขียนมักเลือกใช้*การแสดงทรรศนะของตนเอง* และ *การอ้างถึง* ด้วยความถี่สูงที่สุดสองอันดับแรก ซึ่งแตกต่างจากลักษณะงานเขียนความเรียงเสนอความคิดเห็นในเฟซบุ๊กเพจช่วงก่อนเกิดการระบาดของโรคโควิด-19 กล่าวคือ ในช่วงก่อนเกิดการระบาดของโรคโควิด-19 ผู้เขียนมักใช้กลวิธีการใช้ความเปรียบด้วยการนำสิ่งต่าง ๆ ที่พบเห็นระหว่างการเดินทางมาเปรียบเทียบกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อให้ผู้อ่านมองเห็นภาพและเข้าใจทรรศนะของตนได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ การเลือกใช้กลวิธีทางภาษาที่เปลี่ยนไปน่าจะมีผลมาจากการประกาศใช้มาตรการปิดเมือง และการดำเนินชีวิตในรูปแบบชีวิตวิถีใหม่ ที่สร้างข้อจำกัดในเรื่องการเดินทางท่องเที่ยวของผู้เขียนเป็นอย่างมาก

6. เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีทางภาษากับวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร กล่าวได้ว่า การที่ผู้เขียนเลือกใช้*กลวิธีการแสดงทรรศนะของตนเอง* และ *การอ้างถึง* ในความเรียงเสนอความคิดเห็นช่วงหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (post-Covid) นั้น ช่วยให้ผู้เขียนถ่ายทอดทัศนคติและวิธีการใช้ชีวิตของตนเองแก่ผู้อ่านได้เป็นอย่างดี เนื่องจาก*กลวิธีการแสดงทรรศนะของตนเอง* เป็นวิธีการสำคัญที่ทำให้ผู้เขียนสามารถเสนอมุมมองการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างตรงประเด็น ซึ่งช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจสารที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารโดยง่าย

ส่วน*กลวิธีการอ้างถึง* ก็เป็นวิธีการสำคัญที่มีส่วนช่วยทำให้ผู้อ่านเชื่อและปฏิบัติตามข้อเสนอของผู้เขียน เนื่องจากเป็นกลวิธีที่ทำให้ผู้อ่านเห็นว่าทรรศนะของผู้เขียนมีน้ำหนัก น่าเชื่อถือ เพราะมีการอ้างถึงหลักฐานที่นำมาสนับสนุนอย่างชัดเจน

7. ผลการศึกษา “แนวคิด” และ “กลวิธีทางภาษา” ในความเรียงเสนอความคิดเห็นช่วงหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (post-Covid) ของเฟซบุ๊กเพจ “Roundfinger” ยังแสดงให้เห็นถึงบทบาทของสื่อดังกล่าว 2 ประการ คือ 1. เป็นช่องทางในการนำเสนอแนวคิดและประสบการณ์การดำเนินชีวิตของผู้เขียนต่อผู้อ่าน และ 2. เป็นช่องทางในการสร้างกลุ่มผู้ติดตามในสื่อสังคมออนไลน์ให้กับ

ผู้เขียนท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ที่ส่งผลให้พฤติกรรมการเสพสื่อของคนในสังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

กล่าวโดยสรุป การศึกษา “แนวคิด” และ “กลวิธีทางภาษา” ในความเรียงเสนอความคิดเห็นช่วงหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (post-Covid) ของเฟซบุ๊กเพจ “Roundfinger” แสดงให้เห็นว่า การระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลทั้งต่อวิถีคิดและวิธีการถ่ายทอดความคิดของผู้เขียน การศึกษานี้ นอกจากจะช่วยแสดงให้เห็นถึงลักษณะสำคัญและบทบาทของการใช้ภาษาในบริบทสังคมไทยสมัยใหม่ที่ผู้ผลิตสื่อต้องปรับตัวให้เท่าทันยุคสมัยแล้ว ยังเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ที่สะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนว่า สถานการณ์โรคระบาดครั้งใหญ่ที่เกิดขึ้นนี้ มิได้สร้างผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยเท่านั้น แต่ยังส่งผลต่อวงการผลิตสื่อและงานเขียนของสังคมไทยเช่นกัน

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กันยารัตน์ ผ่องสุข. 2553. **เนื้อหาและกลวิธีทางภาษาในงานเขียนสารคดีท่องเที่ยวของ “นั้วกลม”**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จันทิมา อังคพณิชกิจ. 2557. **การวิเคราะห์ข้อความ**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. 2549. **มองคัทลียาจะจำจากมุนนักภาษา: เนื้อหาและกลวิธี**. กรุงเทพมหานคร: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. 2555. **เอกสารคำสอนรายวิชา 2201783 การวิเคราะห์ภาษาไทย ตามแนววจนปฏิบัติศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง)**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (เอกสารสำเนา).

ปาริฉัตร พยุงศรี. 2565. “**วัจนลีลาของนั้วกลมในหนังสือรวมสารคดีเรื่อง “อาจารย์ในร้านคุกกี้”**”. ศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 13(1): 120-144.

ราชบัณฑิตยสถาน. 2545. **พจนานุกรมวรรณกรรม อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. กรุงเทพมหานคร: ราชบัณฑิตยสถาน.

อารยา ตั้งพิทักษ์มิ่งคล. 2561. **คำคมร่วมสมัยในสื่อสังคมออนไลน์: การวิเคราะห์ กลวิธีทางภาษา แนวคิด และองค์ประกอบของการสื่อสาร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาต่างประเทศ

Markus, H. R. & Kitayama, S. 1991. “**Culture and the Self: Implications for Cognitive, Emotional, and Motivation**”. Psychological Review 98(2): 224-253.